

آیت الله تبریزی؛ از مراجع تقلید شیع (1427ق)

آیت الله میرزا جواد تبریزی در سال ۱۳۰۵ش در شهر تبریز در میان خانواده‌ای مذهبی چشم به جهان گشود.

آیت‌الله میرزا جواد تبریزی در سال ۱۳۰۵ش در شهر تبریز در میان خانواده‌ای مذهبی چشم به جهان گشود. تحصیلات علوم جدید را تا پایان سال دوم دبیرستان در همان شهر به پایان رساند تا این‌که عشق و علاقه فراوان به مکتب اهل بیت علیهم‌السلام و روحانیت شیعه، او را به سوی تحصیل در حوزه کشاند. این‌گونه بود که پس از گذراندن تحصیلات جدید، با شوق فراوان، در سن هجده سالگی تحصیل علوم دینی را آغاز کرد و طی چهار سال، مقدمات و مقداری از دروس سطح را در شهر تبریز به پایان رساند. آیت‌الله تبریزی برای ادامه تحصیل، شهر و دیار خویش را در سال ۱۳۲۷ش به قصد ورود به حوزه علمیه قم ترک گفت. وی در قم دوره سطح را به پایان برد و در اوج شکوفایی علمی و فقهی، وارد درس خارج استادان گران‌مایه‌ای چون مرحوم آیت‌الله العظمی سید محمدحجت و مرحوم آیت‌الله العظمی بروجردی شد. در طول این مدت، شاگردی نزد آیت‌الله زنوزی تبریزی و آیت‌الله العظمی بروجردی، از او در فقه و اصول، چنان طلبه ممتازی ساخته بود که مرحوم بروجردی، او را به‌عنوان مسئول امتحان‌گیری از طلاب حوزه انتخاب کرده بود. علاقه فراوان به ادامه تحصیل آن هم در کنار مرقد پاک امیرمؤمنان علی علیه‌السلام، آیت‌الله تبریزی را بر آن داشت تا به نجف اشرف برود. ماجرای این سفر مقدس شنیدنی است: آن مرحوم روزی در محضر علما و بعضی از مراجع وقت آن زمان در قم نشستند که بحثی علمی پیش می‌آید و تنها ایشان به‌خوبی از عهده پاسخ‌گویی برمی‌آید. همین امر موجب شگفتی حاضران می‌شود. اتفاقاً در آن جمع، شخص تاجری که فردی دین‌دار و علاقه‌مند به روحانیت بوده، حضور داشته است. پس از جلسه، از آیت‌الله تبریزی می‌خواهد که قدری صبر کند و سپس از ایشان می‌خواهد اگر خواسته‌ای دارد، بفرماید. آن مرحوم نیز می‌گوید: «من خیلی علاقه دارم برای ادامه درس و بحث به نجف بروم، ولی به‌دلیل نبود امکانات نمی‌توانم.» آن شخص تاجر، مخارج سفر را فراهم می‌کند و آیت‌الله تبریزی پس از پنج سال حضور در حوزه قم، در سال ۱۳۳۲ش به نجف اشرف می‌رود. آیت‌الله میرزا جواد تبریزی را باید از شاگردان برجسته مرحوم آیت‌الله خویی دانست؛ چه آن‌که همواره مورد عنایت خاص وی و طرف مشورت آن مرد بزرگ بود. آیت‌الله خویی، آینده این شاگرد ممتاز را بسیار درخشان توصیف می‌کرد و می‌گفت: «میرزا جواد، فاضل و مجتهد مطلق است.» آیت‌الله تبریزی پس از گذشت ۲۳ سال حضور در حوزه مقدس نجف اشرف و تحقیق و تدریس و تبلیغ معارف اهل بیت علیهم‌السلام، سرانجام در سال ۱۳۵۵ش هنگام بازگشت از مرقد سیدالشهداء علیه‌السلام از سوی رژیم بعث عراق، دستگیر و به ایران فرستاده شد. معظم‌له پس از ورود به میهن نیز دوباره در حوزه علمیه قم، فعالیت‌های علمی خود را از سر گرفت. آیت‌الله تبریزی در طول سال‌ها تدریس، هزاران طلبه فاضل را به جامعه اسلامی تحویل داد و حوزه درس وی، جزو شلوغ‌ترین حوزه‌های درسی به‌شمار می‌آمد. پس از درگذشت محمدعلی اراکی، وی یکی از هفت مرجع تقلیدی بود که از سوی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم معرفی شد. آیت‌الله میرزا جواد تبریزی در ۳۰ آبان ۱۳۸۵ش برابر با بیست و هفتم شوال ۱۴۲۷ هجری قمری در شهر قم درگذشت و در حرم فاطمه معصومه دفن شد. تألیفات آیت‌الله تبریزی عبارت‌اند از: "ارشاد الطالب"، "اسس القضاء والشهادات"، "طبقات الرجال"، "تکمله منهاج الصالحین و تعلیقه بر آن"، "رساله توضیح المسائل"، "مسائل منتخبه"، "مناسک حج"، "حاشیه عروة الوثقی"، "حاشیه بر وسیله مرحوم اصفهانی"، "حدود و قصاص"، "فی علم الاصول"، "فی علم الفقه"، "شرح کفایة الاصول"، "صراط النجاة در ۶ جلد"، "قصاص"، "التهدیب در احکام حج"، "الأنوار الالهية فی المسائل العقائدية"، "رساله احکام بانوان"، "رساله احکام نوجوانان و جوانان" و "استفتائات جدید"